

Statsministerens kontor
Finansdepartementet
Energidepartementet
Nærings- og fiskeridepartementet
Kommunal- og distriktsdepartementet
Klima- og miljødepartementet

Kopi

Finanskomiteen, Energi- og miljøkomiteen, Næringskomiteen og Kommunal- og forvaltningskomiteen

Oslo, 20. februar 2024

Innspill til statsbudsjett for 2025

Dette er et felles innspill fra 35 organisasjoner til statsbudsjettet for 2025, hvor vi ber om at satsing på energieffektivisering og lokal energiproduksjon i bygg må styrkes ved følgende:

- ***Økonomiske virkemidler i 2025 må være minst på samme nivå som 2024***
- ***Enova må i avtale for 2025-28 gis et energimål. Nasjonale mål for energieffektivisering og solkraft må legges til grunn for økonomiske virkemidler i Enova og andre tiltak***
- ***Nye programmer gjennom Enova for borettslag/sameier og yrkesbygg må sikres en varighet og finansiering frem til 2030, bli rettighetsbaserte og tilpasses skrittvis gjennomføring av tiltak***
- ***Etablering av nye programmer i Enova for eneboliger og småhus som omfatter modne og velprøvde energitiltak***

I tillegg ber vi om en satsing rettet mot offentlige bygg som kan komme gjennom Husbanken og annen budsjettering, utenfor Enovas ordninger.

Et stort og viktig løft i 2024

Stortinget og regjeringen har med statsbudsjettet for 2024 gitt et løft i satsingen på energieffektivisering og lokal energiproduksjon i bygg. Summerer vi opp tiltak som utløses av Energitilskuddsordningen for næringslivet, direkte bevilgninger over statsbudsjettet og midler til energieffektivisering og egenproduksjon fra Enova, Husbanken og Innovasjon Norges sine budsjetter, vil de statlige økonomiske virkemidlene være mellom 3 og 4 milliarder kroner i 2024. Med dagens aktivitet, virkemidler og støtteordninger, bidrar energitiltak i bygg mest til å styrke kraftbalansen. Vi ber om at de økonomiske virkemidlene i 2025, må være på minst samme nivå som i 2024 for å sikre kraftbalansen fremover.

Regjeringens mål om 10 TWh redusert strømbruk i hele bygningsmassen innen 2030 og tilhørende handlingsplan inneholder mange virkemidler og tiltak. Stortingets mål om 8 TWh solkraft innen 2030 vil også kreve en målrettet handlingsplan med utløsende økonomiske virkemidler og andre tiltak. Økonomiske virkemidler har det fortrinn at de virker raskt, ved å gi bedre lønnsomhet og dermed øke tempo og volum på investeringer i energitiltak. Dyrtid svekker privat investeringsevne og forsterker nødvendigheten av økonomiske virkemidler. Støttenivå må justeres årlig for å sikre at 2030-mål nås.

Energieffektivisering og lokal egenproduksjon styrker kraftbalansen

Å bygge ny fornybar kraft tar tid. Det forventes lite ny utbygging av vindkraft på land og vannkraft frem mot 2030. Havvind vil bidra først etter 2030. Miljødirektoratet har pekt på mangelen på strøm som den største barrieren mot å realisere utslippskutt. Solkraft i bygg med høy andel egen- og lokalbruk vil samvirke godt med kraftnettet. Energieffektivisering i bygg gir ikke behov for utbygging av nett eller teknologiutvikling. Potensialet for energieffektivisering og lokal energiproduksjon i bygg er stort, og mye kan realiseres i perioden frem til 2030.

Byggenæringen har ledig kapasitet

Byggenæringen er Norges største fastlands- og distriktsnæring med en omsetning på over 500 milliarder kroner og over 350 000 ansatte, der ROT-markedet utgjør om lag 200 milliarder kroner. 2023-24 er de svakeste årene for nye boliger siden finanskrisen. Mange prosjekter er lagt på is eller kansellert, og næringen er inne i en periode med oppsigelser og permitteringer.

Når byggenæringen nedbemanner, får det store ringvirkninger i distriktene. Byggenæringen har både kapasitet og kompetanse til å videreføre og forsterke den satsingen på energieffektivisering og lokal energiproduksjon som er igangsatt med statsbudsjettet for 2024. En bredde i tiltak vil bidra til å sikre og skape arbeidsplasser over hele landet.

Varige tiltak for å håndtere høye strømpriser

Den politiske viljen til å bidra med midlertidige tiltak i form av strømstøtte til husholdninger, landbruket, idretten og frivillige organisasjoner har vært stor. Nå trenger vi like stor politisk handlekraft for å hjelpe strømkunder å investere i varige tiltak, som vil sette dem i bedre stand til å håndtere høyere strømpriser i den omstillingen til lavutslippssamfunnet som vi skal gjennom.

Innretning av strømstøtte fra 2025 bør vurderes, der man skjermer forbrukere fra høye strømpriser, men samtidig i større grad stimulerer til investeringer i energitiltak.

Med vennlig hilsen

Truls Gulowsen, Leder, Naturvernforbundet

Sigrun Gjerløw Aasland, Daglig leder, ZERO

Gytis Blazeivicius, Leder, Natur og Ungdom

Karoline Andaur, Generalsekretær WWF Verdens naturfond

Anja Bakken Riise, Leder, Framtiden i våre hender

Frode Pleym, Leder, Greenpeace Norge

Benjamin Strandquist, Seniorrådgiver, Bellona

Bård Folke Fredriksen, Adm. dir, Norske Boligbyggelags Landsforbund (NBBL)

Morten Andreas Meyer, Generalsekretær, Huseierne

Katharina Th. Bramslev, Daglig leder, Grønn Byggallianse

Daniel K. Siraj, Konsernsjef, OBOS

Guro Hauge, Direktør bærekraft og samfunnspolitikk, NHO Byggenæringen

Bernt Gudmund Apeland, Adm.dir., Virke

Tone Tellevik Dahl, Adm.dir., Norsk Eiendom

Tore Strandskog, Direktør næringspolitikk, Nelfo, en landsforening i NHO

Geir Ove Kulseth, Forbundsleder, El og IT Forbundet

Trond Markussen, President, Norges ingeniør og teknologorganisasjon (NITO)

Liv Kari Skudal Hansteen, Adm.dir., RIF - Rådgivende Ingeniørers Forening

Steinar Skjerdingstad, Adm.dir., Arkitektbedriftene i Norge

Rolf Iver Mytting Hagemoen, Daglig leder, Norsk Varmepumpeforening

Kari Sandberg, Adm.dir., Entreprenørforeningen Bygg og Anlegg (EBA)

Jøns Sjøgren, Adm.dir., Byggevarerindustriens Forening

Frank Jaegtnes, Adm.dir., Elektroforeningen

Thor Lexow, Adm.dir., VKE – Foreningen for Ventilasjon, Kulde og Energi

Marianne W. Røiseland, Adm.dir., Rørentreprenørene Norge

Heidi Finstad, Adm.dir., Treindustrien

Hilde Widerøe Wibe, Daglig leder, Norske Trevarer

Trine Kopstad Berentsen, CEO, Solenergiklyngen

Einar Østhassel, Fagsjef brønn- og spesialboring, Maskinentreprenørenes forbund (MEF)

Vigdis Sværen, Daglig leder, Integra - bransjeforening for automatisering og digitalisering

Yngvar Sjøetorp, Styreleder, Norsk solenergiforening

Ragnhild Bjelland-Hanley, Seniorrådgiver, Norges Vel

Ida Thorendahl, daglig Leder, Lyskultur

Daniel Ø. Helgesen, Administrerende direktør, Norsk takst

Brede Børud, styreleder, Norsk Varme